

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

АУДИТЫН СЭДЭВ: “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааны үр дүн, үр нөлөө ”

**Аудит хийсэн
үндэслэл,
бүрэн эрх:**

Аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 6.3.3 заасан бүрэн эрхийн хүрээнд, Улсын Их Хурлын Төсвийн Байнгын хорооны 2023 оны “Аудитын сэдэв батлах тухай” 08 дугаар тогтоол, Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг үндэслэн гүйцэтгэв.

АУДИТЫН ГОЛ ДҮГНЭЛТ: “БАЙГУУЛЛАГЫН ДОТООД ХЯНАЛТ ХАНГАЛТГҮЙГЭЭС ХӨНДЛӨНГИЙН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТААР АЛДАА, ЗӨРЧИЛ ДАВТАГДАН ГАРСАН БАЙНА”

**Аудитын
тайланг
хүргүүлсэн:**

Дархан сумын Засаг дарга, “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-т хүргүүлсэн.

Дархан-Уул аймаг

2024 оны 12 дугаар сар

**Аудитын
зорилт**

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааны үр дүн, үр нөлөө” сэдэвт гүйцэтгэлийн аудит хийж, дүгнэлт гарган зөвлөмж боловсруулж, дүнг холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулахад аудитын зорилт чиглэгдсэн.

Уг зорилтыг хангахын тулд дараах чиглэлээр аудитыг гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- *Тус байгууллагын үйл ажиллагаа үр дүнтэй хэрэгжиж байгаа эсэх;*
- *Орлогын төлөвлөгөөг биелүүлж, хөрөнгийг үр дүнтэй зарцуулсан эсэх;*
- *Хөрөнгө оруулалт болон хөрөнгийн ашиглалт үр дүнтэй байгаа эсэх;*

**Аудитын
хамарсан
хүрээ**

Аудитад Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн ОНӨААТҮГ-ын 2022-2023 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн баримт материал, тушаал шийдвэр холбогдох бусад материалыг хамруулав.

**Аудитын
бүрэлдэхүүн,
хугацаа**

Аудитыг газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ш.Мөнхбаяр хянан удирдаж, үе шатны хяналтыг аудитын менежер У.Батсүрэн хэрэгжүүлэн ахлах аудитор С.Санжаажав, С.Батцэцэг, аудитор Ч.Гантулга, Н.Отгонцэцэг, Г.Батмягмар, Э.Одгэрэл нар 2024 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдрөөс 2024 оны 11 дүгээр сарын 25-ны хооронд хийж гүйцэтгэсэн.

**Аудит хийхэд
гарсан
хүндрэл
бэрхшээл**

Аудитад хүндрэл бэрхшээл гараагүй болно.

БҮЛЭГ 1. БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮРЭМД ЗААСАН ЧИГ ҮҮРГЭЭ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН Ч ТАЙЛАГНАЛ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА

1.1. Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг үр дүнтэй хийж гүйцэтгэсэн ч тайлагнал хангалтгүй байна

Байгууллагын зорилт, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, байгууллагын дүрэмд заасан үндсэн чиглэлд уялдуулан төлөвлөж, батлуулжээ.

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-ийн 2022, 2023 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг аймгийн Засаг дарга болон Дархан сумын Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулан боловсруулсан байна.

Байгууллагын дүрмээр баталсан үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлд уялдуулан зорилго, зорилтуудыг тодорхойлохын зэрэгцээ аймгийн Засаг даргын болон Дархан сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөнд тусгасан арга, хэмжээтэй уялдуулан төлөвлөжээ.

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ нь “Дархан-50” цогцолбор, “Морин хуур” цогцолбор, “Миний монгол цэцэрлэгт хүрээлэн”, “Бурхантай-Уул”, “Сүрэнгийн гудамж”, “Дүүжин гүүр”, “Хөл бөмбөгийн талбай” зэрэг байгууламжийн гэрэлтүүлэг, тохижилт, арчлалт хамгаалалтыг дангаар хариуцан хэрэгжүүлдэг бөгөөд 2022 онд төлөвлөсөн 34 арга хэмжээний хэрэгжилтийг 100.0 хувиар, 2023 онд төлөвлөсөн 49 арга хэмжээний хэрэгжилтийг 98.4 хувиар тус тус тайлагнасан байна.

Аудитаар байгууллагын 2022, 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний нийт 83 арга хэмжээнээс түүвэрт хамрагдсан 38 арга хэмжээний хэрэгжилтийг тулган шалгахад дутуу хэрэгжсэн 5 арга хэмжээ бүрэн хэрэгжсэнээр тайлагнасан байв.

Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг Дархан сумын Засаг даргын 2022 оны Б/87, 2023 оны Б/66 дугаар захирамжид “Маш сайн” гэж үнэлсэн боловч арга хэмжээ бүрээр хийсэн үнэлгээний нотлох баримтыг ирүүлээгүй нь “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-ийн дүрмийн 7.7-д “Сумын Засаг даргын Тамгын газар нь тус үйлдвэрийн газрыг удирдлага аргазүйгээр хангаж, ажлын үр дүнг үнэлж дүгнэнэ” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд байгууллагын дүрэмд заасны дагуу, ажлын үр дүнг арга хэмжээ бүрээр дүгнэж, ажлын үр дүнг бодитой үнэлснээр зорилтот түвшиндээ хүрснийг үнэлгээгээр баталж, хөдөлмөрийн гэрээний хэрэгжилт хангагдана.

1.2. Байгууллагын дотоод хяналт хангалтгүйгээс хөндлөнгийн хяналт шалгалтаар алдаа, зөрчил давтагдан гарсан байна

Газрын даргын тушаалаар батлагдсан дотоод хяналт шалгалтын баг журамд заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлээгүй байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам”-ыг үндэслэн газрын даргын 2023 оны А/09 дүгээр тушаалаар “Дотоод хяналтын багийн бүрэлдэхүүн, дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах журам”-ыг баталсан ч хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд холбогдох дүрэм, журамд заасны дагуу дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжилтийг тайлагнаж ажиллах шаардлагатай байна.

Хөндлөнгийн хяналт шалгалтаар илэрсэн алдаа, зөрчил давтагдан гарсаар байна.

Тус байгууллагын 2022 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар 64,036.4 мянган төгрөгийн 32 нэр төрлийн үндсэн хөрөнгийг бараа материал дансаар дамжуулан шууд зардалд бүртгэсэн, Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлээгүйгээс 5,662.9 мянган төгрөгийн мэдээллийг байршуулаагүй, 3,048.4 мянган төгрөгийн түрээсийн орлогыг дутуу тайлагнасан, тооцсон цалингаас 387.3 мянган төгрөгийн

НДШ, ХХОАТ-ыг дутуу суутгасан зэрэг зөрчлүүд гарсан бол 2023 онд үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, ангилал, элэгдэл зардлыг буруу бүртгэсэн, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжүүлээгүй, НДШ-ийг зөрүүтэй тайлагнасан зэрэг зөрчлүүдийг давтан гаргасан байна. Үүнд:

- Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, ангилал, элэгдэл зардлыг буруу бүртгэснээс 144,609.1 мянган төгрөгийн,
- НДШ-ийг зөрүүтэй тайлагнаснаас 5,294.7 мянган төгрөгийн,
- Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжүүлээгүйгээс 30,103.4 мянган төгрөгийн,
- Кассын тайланд туслах үйл ажиллагааны орлогыг бүртгэлгүйгээр шууд банканд тушаасан зэрэг зөрчлүүдийг гаргасан байна.

Аймгийн ТЕЗ-ийн дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас 2022 онд хийсэн шалгалтаар байгууллагын дүрэм, хөдөлмөрийн дотоод журам болон бусад баримт бичигт дотоод хяналтыг хэн хийх, хэрхэн хэрэгжүүлэх талаар тодорхой тусгаагүй, хөдөлмөрийн дотоод журмыг ажил олгогч батлаагүй зэрэг зөрчилд зөвлөмж өгч, түрээсийн гэрээний хэрэгжилт хангалтгүйгээс 3,048.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлээгүй зөрчилд албан шаардлага өгснийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Хөндлөнгийн хяналт шалгалтаар илэрсэн алдаа зөрчил давтан гарч байгаа нь байгууллагын удирдлагын болон дотоод хяналт хангалтгүй байгаагаас гадна санхүүгийн ажилтны мэдлэг чадвар, ажлын туршлага, хариуцлагагүй байдалтай холбоотой байна.

БҮЛЭГ 2. ОРЛОГЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ТООЦОО СУДАЛГААНД ҮНДЭСЛЭН ТӨЛӨВЛӨӨГҮЙ Ч ХӨРӨНГИЙГ АРВИЛАН ХЭМНЭЛТТЭЙ ЗАРЦУУЛЖЭЭ

2.1. Орлогыг тооцоо, судалгаанд үндэслэн төлөвлөөгүйгээс 86.6-287.5 хувиар давуулан биелүүлсэн гэж тайлагнасан байна

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.10¹ дахь хэсэгт заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 16/04 дүгээр тогтоолоор Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний газрын хөдөлгөөнт тоглоомоор иргэдэд үйлчилгээ үзүүлэх үнэ тариф баталсныг үйл ажиллагааны чиглэлээс хамаарч 2 салгаж, тус газрыг байгуулсантай холбоотой Дархан сумын ИТХ-ын 2023 оны 04 дүгээр тогтоолоор үнэ тарифыг шинэчлэн тогтоожээ.

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ нь “Миний Монгол цэцэрлэгт хүрээлэн”-д ажиллуулж байгаа 7 хөдөлгөөнт тоглоомтой бөгөөд үнийг 3.0-4.0 мянган төгрөг, хугацааг 3-15 минут байхаар тогтоосон байна.

Аудитаар хүүхдийн паркттай аймаг, Улаанбаатар хотын Үндэсний соёл амралтын хүрээлэнгийн тоглоомын үнэ тарифыг судлахад нэг удаа тоглох үнэ орон нутагт 2.5-7.0 мянган төгрөг, Улаанбаатар хотод 6.0-8.0 мянган төгрөг байна.

Харьцуулсан судалгаанаас харахад хүүхдийн тоглоомын тогтоосон үнэ тариф дунджаас 0.6 мянган төгрөгөөр доогуур байна.

Хүүхдийн тоглоомын орлогыг үндэслэлтэй тооцож төлөвлөгөөгүй байна.

Дархан сумын Засаг дарга “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-ын орлогын төлөвлөгөөг жил бүр баталдаг бөгөөд 2022-2023 онд орлого 86.6-124.6 хувиар давж биелсэн байна.

Орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №3: Тоглоомын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

Үзүүлэлт	Тоглоомын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		Зөрүү
		Мөнгөн дүн	Мөнгөн дүн	Хувь	
2022 он	Тоглоомын орлого	150,000.0	336,936.9	224.6	186,936.9
	Дүн	150,000.0	336,936.9	224.6	186,936.9
2023 он	Тоглоомын орлого	221,000.0	414,244.8	187.4	193,244.8
	AR тоглоом	12,000.0	20,609.2	171.7	8,609.2

¹ хуулиар тогтоосон хязгаарын хүрээнд албан татвар, төлбөр, хураамжийн хувь хэмжээг тогтоох;

	Дүн	233,000.0	434,854.0	186.6	201,854.0
--	------------	------------------	------------------	--------------	------------------

Эх сурвалж: “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн баримт

Дээрх хүснэгтээс харахад орлогын төлөвлөгөөг боловсруулахдаа өмнөх оны гүйцэтгэл, тооцоололд үндэслэн төлөвлөөгүй байна.

Аудитаар тоглоомын орлогыг холбогдох дансанд бүрэн төвлөрүүлж чадаж байгаа эсэхийг анхан шатны баримт руу хөөн шалгахад албан тушаалтнуудын ажилдаа хариуцлагагүй хандсанаас тоглоомын тасалбарт огноо, дугаарыг бичиж тэмдэглээгүй, тасалбарыг орлого, зарлагаар бүртгэж, бараа материалын тайланд тайлагнаагүй, архивын нэгж болгоогүй байна. Энэ нь орлогын тулгалт хийх боломжгүй байдалд хүргэсэн бөгөөд Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1², 13.7³, Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 36.2.4⁴-д заасантай нийцэхгүй байна.

Түрээсийн болон бусад орлогын төлөвлөгөөг үндэслэлтэй тооцож төлөвлөөгүйгээс орлогын төлөвлөгөө 287.5 хувиар давж биелсэн байна.

Дархан сумын ИТХ-ын 2023 оны 04 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоолоор түрээсээр үйл ажиллагаа явуулах иргэн, аж ахуйн нэгжийн түрээсийн үнэ тарифыг үйлчилгээний төрөл, байршил зэргээс хамаарч 20.0-300.0 мянган төгрөгөөр баталжээ.

Дархан сумын Засаг даргаар батлуулсан орлогын төлөвлөгөөнд 2022 онд түрээсийн болон бусад орлогыг төлөвлөөгүй, 2023 онд түрээсийн орлогоос 17,000.0 мянган төгрөгийн орлого олохоор төлөвлөж, бусад орлогыг төлөвлөөгүй байна. Гэвч гүйцэтгэлээр түрээсийн болон бусад орлогоос 2022 онд 28,484.6 мянган төгрөг, 2023 онд 65,880.0 мянган төгрөгийн орлого олсон байна.

Түрээсийн болон бусад орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №4: Түрээсийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

Үзүүлэлт	Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		Зөрүү
		Мөнгөн дүн	Мөнгөн дүн	Хувь	
2022 он	Түрээсийн орлого	-	26,644.6	-	26,644.6
	Бусад орлого	-	1,840.0	-	1,840.0
	Дүн	-	28,484.6	-	28,484.6
2023 он	Түрээсийн орлого	17,000.0	44,000.0	258.8	27,000.0
	Бусад орлого	-	21,880.0	-	21,880.0
	Дүн	17,000.0	65,880.0	387.5	48,880.0

Эх сурвалж: “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн баримт

Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын захирамжаар 2023 оныг жижиг дунд, бизнесийг дэмжих жил болгон зарласан ажлын хүрээнд найрамдал талбай, Миний Монгол цэцэрлэгт хүрээлэн, Дархан-50 цогцолбор газруудад худалдаа үйлчилгээ эрхэлдэг хувь хүн болон байгууллагын ТҮЦ-ийг хүйтний улиралд 1 сарын 150.0 мянган төгрөгийн түрээсийг үнэ төлбөргүй болгосон, Хүүхдийн баяр, Улсын Баяр наадмаар худалдаа үйлчилгээ эрхлэгч нараас түрээсийн төлбөр аваагүйгээс бууруулж баталжээ.

Төлөвлөж батлаагүй бусад орлогоор 2022 онд мал хашсаны орлого 1,800.0 мянга, хуванцар хаягдал хогыг тушаан 40.0 мянга, нийт 1,840.0 мянган төгрөгийн орлого оруулсныг өмнөх оны гүйцэтгэлээр төлөвлөх боломжгүй орлого тул 2023 онд бусад орлогоор орлогын төлөвлөгөө гаргаж батлуулаагүй боловч гүйцэтгэлээр био нойлын түрээс, мал хашсан, хуванцар хог хаягдал тушааснаас 21,880.0 мянган төгрөгийн орлого оржээ.

² Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.

³ Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.

⁴ гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа, татвар, санхүү, хүний нөөц.

2.2. Санхүүгийн дэмжлэгийг зориулалтын дагуу зарцуулсан байна

Үйл ажиллагааны зардлыг үндэслэлтэй төлөвлөсөн байна. “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ нь 2022 оны үйл ажиллагааны зардлыг 600,398.7 мянга, 2023 оны үйл ажиллагааны зардлыг 750,399.8 мянган төгрөгөөр тус тус тооцож, төлөвлөснийг Дархан сумын Засаг дарга хэвээр баталсан байна.

Хүснэгт №5: Зардлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн харьцуулсан судалгаа /мян.төг/

Зардлын нэр төрөл	2022 он			2023 он		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	282,636.0	285,873.1	3,237.1	420,143.2	417,358.6	(2,784.6)
Ажил олгогчоос төлөх НДШ	38,155.9	38,155.9	-	52,167.8	52,167.8	-
Байр ашиглалттай холбоотой зардал	39,914.7	35,653.9	(4,260.8)	59,223.0	58,995.9	(227.1)
Хангамж, бараа материалын зардал	16,650.1	14,399.4	(2,250.7)	13,483.0	13,049.7	(433.3)
Урсгал засварын зардал	100,304.0	79,889.2	(20,414.8)	144,881.8	119,078.5	(25,803.3)
БГАҮ-ний төлбөр	47,239.4	36,051.0	(11,188.4)	53,301.0	53,083.4	(217.6)
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	59,898.6	18,698.2	(41,200.4)	-	-	-
Бусад урсгал шилжүүлэг	15,600.0	13,209.5	(2,390.5)	7,200.0	7,103.4	(96.6)
Дүн	600,398.7	521,930.2	(78,468.5)	750,399.8	720,837.3	(29,562.5)

Эх сурвалж: Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайлан

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуультай холбогдуулан Дархан сумаас олгох санхүүжилтийн 10 хувийг үлдээж, 2022 онд 540,000.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгожээ.

Тус газрын 2022 оны зардлын гүйцэтгэл 521,930.2 мянган төгрөг буюу 86.9 хувьтай гарсан нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой байна.

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-т 2023 онд орон нутгийн төсвөөс 721,946.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосноос 720,837.3 мянган төгрөгийг зарцуулж, 99.8 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Тус газар нь орон нутгийн төсвөөс 1,261,946.3 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч, арвилан хэмнэлттэй зарцуулсан байна.

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-ын нийт зардлын 62.1-65.1 хувийг цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэлд, 6.8-8.2 хувийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардалд, 1.8-2.8 хувийг хангамж бараа материалын зардалд, 15.3-16.5 хувийг урсгал засварын зардалд, 6.9-7.4 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөрт, 1.0-2.5 хувийг бусад урсгал шилжүүлгийн зардалд тус тус зарцуулсан байна.

Аудитаар харилцах дансны зарлагын 1,457 гүйлгээнээс МУЕА-ын 2018 оны А/151 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Гүйцэтгэлийн аудитад түүвэрлэлтийг ашиглах” зааврын дагуу 90 хувийн баталгааны түвшинд 2.5 хувийн алдааны хязгаарт түүврийн хэмжээг тооцоолон 620 гүйлгээг шалгалаа. Тооцоолсон түүврээс 10.0 сая төгрөгөөс дээш 48 гүйлгээг дангаараа нөлөө бүхий зүйлс гэж авч үзэн, үлдсэн 572 гүйлгээг шалгахад Тус байгууллагын дарга эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр 3,788.5 мянган төгрөгийн илүү цагийн хөлс, 1,056.0 мянган төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал авсан, Түүвэрт хамрагдсан 620 гүйлгээнээс 73,062.0 мянган төгрөгийн 96 гүйлгээ нь цахим төлбөрийн баримтаар баталгаажуулж байв.

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ нь 2022-2023 онд орон нутгийн төсвөөс 1,261,946.3 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авсан ба өөрийн орлогоор 997,696.7 мянган төгрөгийн орлого олсноос үйл ажиллагааны зардалд 1,779,318.0 мянга, хөрөнгийн зардалд 479,549.6 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Үүнээс харахад хөрөнгийн зардлыг бусад эх үүсвэрээр буюу орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн сангийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлбэл үйл ажиллагааны зардлын 50 гаруй хувийг өөрийн орлогоор санхүүжүүлэх боломжтой байна.

БҮЛЭГ 3. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ БОЛОН ХӨРӨНГИЙН АШИГЛАЛТ ҮР ДҮНТЭЙ БАЙНА

3.1 Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулахдаа ижил төстэй ажлын төсөвт өртгийг хувааж төлөвлөсөн нь хуульд нийцэхгүй байна

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ нь орон нутгийн төсвийн санхүүжилтээр 2022 онд 353,500.0 мянган төгрөгийн 37, 2023 онд 197,707.8 мянган төгрөгийн 17 бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахаар төлөвлөж батлуулснаас гадна 2023 оны 10 дугаар сард байгууллагын үйл ажиллагаанд шаардлагатай засвар, үйлчилгээнд 280,000.0 мянган төгрөгийн 11 бараа, ажил, үйлчилгээг туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр нэмж батлуулжээ.

Ижил төстэй бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийг хувааж төлөвлөсөн нь хуульд нийцэхгүй байна. Тухайлбал ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3-д заасныг баримтлаагүйгээс шууд худалдан авалт хийх зорилгоор нийт 122,970.0 төгрөгийн ижил төстэй бараа, ажил, үйлчилгээний худалдан авах ажиллагааг 8 арга хэмжээнд хуваан төлөвлөж, шууд гэрээ байгуулжээ.

Иймд цаашид худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулахдаа ижил төстэй бараа, ажил үйлчилгээг багцалж төлөвлөн, худалдан авалтыг зохион байгуулах шаардлагатай байна.

3.1.2 Худалдан авсан бараа, материалаар байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулсан хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн олон бүтээн байгуулалт хийсэн байна.

Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу 2022 онд 325,765.7 мянга төгрөгийн 37, 2023 онд 153,783.9 мянган төгрөгийн 17, нийт 479,549.6 мянган төгрөгийн 54 нэр төрлийн тоног төхөөрөмж, бараа, материал худалдан авч, өөрсдийн дотоод нөөц бололцоо, ажилтан, албан хаагчдын ур чадвар, боломжид тулгуурлан бүтээн байгуулалтаа хийжээ.

3.2. Иргэдийн чөлөөт цаг, бие бялдраа хөгжүүлэх таатай орчныг бий болгосон байна

Хөрөнгө оруулалтаар бий болсон 55 төрлийн 3,807,584.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийн хүлээн авсан нь хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн байна.

Хүснэгт №6: ОНХС, ОНТХО-аарх хөрөнгийн санхүүжилт

Хөрөнгө оруулалтын нэр	2022 он		2023 он	
	хөрөнгийн төрөл	мөнгөн дүн /мян.төг/	хөрөнгийн төрөл	мөнгөн дүн /мян.төг/
Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	38	1,893,343.7	5	658,720.0
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалт	2	22,312.6	10	1,233,208.6
Нийт дүн	40	1,915,656.3	15	1,891,928.6

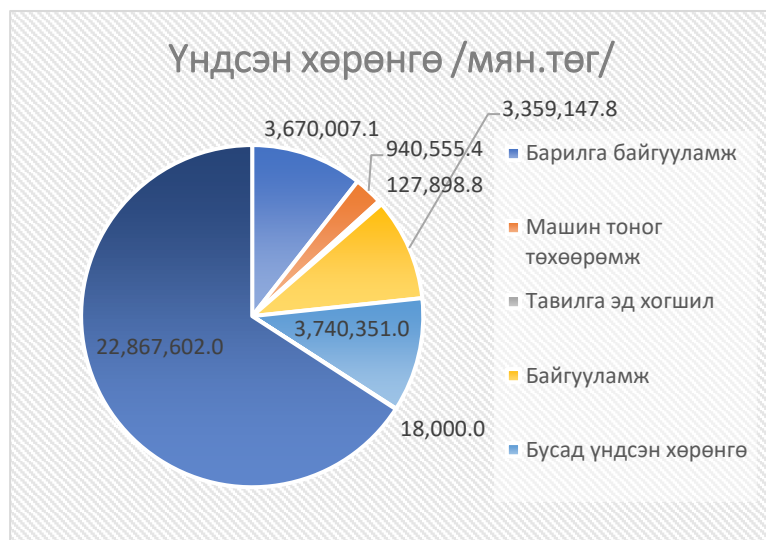
Эх сурвалж: “Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ

Дээрх хөрөнгө оруулалтаар иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх боломжийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн нийтийн эзэмшлийн агаарын дугуйн зам, хүүхдийн тоглоомын цогцолбор, ногоон төгөл, явган хүний болон дугуйн зам, сагсан бөмбөг, волейболын талбай, лэд дэлгэц, гэрэлтүүлэг “Миний монгол цэцэрлэгт хүрээлэн”-ийн гадна хашааг барих зэрэг бүтээн байгуулалтын ажлуудыг хийсэн байна.

Аудитаар дээрх бүтээн байгуулалтын ажлын үр дүнг google form ашиглан 65 иргэнээс 6 асуулт бүхий санал асуулга авч нэгтгэлээ. Санал асуулгад хамрагдсан

иргэдийн 93 хувь нь эрүүл аюулгүй орчинд чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх таатай орчин бүрдсэн гэсэн эерэг үнэлгээ өгсөн байна. Аудитаар эдгээр хөрөнгийн ашиглалт хадгалалт хамгаалалтыг шалгахад байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангах хүрээнд зориулалтаар нь ашиглаж байна.

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ нь 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 34,723,562.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг санхүүгийн тайланд тайлагнасан байна. Үүнээс 2022-2023 онд 341,938.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө нэмэгдсэн байна.

Дүрслэл №1: Үндсэн хөрөнгийн дансаар ангилан харуулсан байдал

Батлагдсан төсвөөр 2022 онд 169,241.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө бэлтгэсэн бол 2023 онд 135,692.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авч, 37,003.3 мянган төгрөгийн бараа материалаар харуулын болон кассын байр, гэрэлт гудамж байгуулан, шинээр нэмэгдсэн хөрөнгийг санхүүгийн тайланд бүрэн тусгасан байна.

Эх сурвалж: “ДХСАХ” ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайлан

Аудитаар шинээр бэлтгэсэн үндсэн хөрөнгийг байгууллагын хөрөнгийн бүртгэлтэй тулган, машин, тоног төхөөрөмжийн ашиглалтыг шалгахад байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг явуулахад 341,938.0 мянган төгрөгийн, иргэдийн чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх, нийтийн эзэмшлийн 3,807,584.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг тус тус ашиглалтад оруулан, хэвийн ажиллагааг ханган ажиллаж байна.

Аудитаар нийт 77,906.5 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэнд 1,056.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох 3,788.5 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, цаашид үйл ажиллагаанд мөрдөж ажиллах 73,062.0 мянган төгрөгийн 9 зөвлөмж хүргүүлээ.

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна.

- Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг үр дүнтэй хийж гүйцэтгэсэн ч тайлагнал хангалтгүй, хэрэгжилтийг үнэлж дүгнээгүй байна.
- Байгууллагын дотоод хяналт хангалтгүйгээс хөндлөнгийн хяналт шалгалтаар алдаа, зөрчил давтагдан гарсан байна
- Тоглоомын орлогод бүртгэлээр тавих хяналт хангалтгүйгээс орлого тасалдах, дутагдах эрсдэлтэй байна.
- Үйл ажиллагааны орлогыг тооцоололд үндэслэн төлөвлөөгүй ч санхүүгийн дэмжлэгийг зориулалтын дагуу зарцуулсан байна
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг хуульд нийцүүлэн боловсруулаагүй, төсөвт өртгийг хувааж шууд худалдан авалт хийсэн байна

- Байгууллагын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах, иргэд чөлөөт цагаа өнгөрөөх, тав тухтай орчин бүрдүүлсэн үр дүнтэй бүтээн байгуулалтууд болсон байна

ЗӨВЛӨМЖ:

Дархан сумын ЗДТГ-ын дарга Б.Батзулд зөвлөх нь:

- Байгууллагын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тайлагнах арга зүйн зөвлөгөө өгч, арга хэмжээ бүрээр үнэлж, дүгнэх

“Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн” ОНӨААТҮГ-ийн дарга Тамирт:

- Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ, санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тусгаж, зорилтот түвшин, шалгуур үзүүлэлтийг төлөвлөсөн арга хэмжээтэй уялдуулан тайлагнах
- Газрын даргын тушаалаар баталсан “Дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах журам”-д заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлж ажиллах
- Тоглоомын тасалбарыг дугаарлах, огноог бичиж тэмдэглэх, тасалбарыг бараа материалын дансаар дамжуулах байдлаар шат шатны хяналтыг сайжруулах
- Хүүхдийн тоглоомын орлогыг тооцоололд үндэслэн төлөвлөх
- Түрээсийн болон бусад орлогыг өмнөх оны гүйцэтгэл, тооцоололд үндэслэн төлөвлөх
- Бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо бүрийг цахим төлбөрийн баримтаар баталгаажуулж байх
- Газрын даргын хөдөлмөрийн гэрээг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2022 оны 184 дүгээр тогтоолоор баталсан гэрээний загварын дагуу шинэчлэн байгуулах
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг хуульд нийцүүлэн боловсруулах

Аудитаар илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулахаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийг биелүүлэх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5⁵-д заасан хугацаанд ирүүлж, биелэлтийг Дархан-Уул аймгийн Төрийн аудитын газарт 2025 оны 9 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

⁵ Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ